

Marginaalissa elävien isien ryhmätoiminnan tarve Tampereella

Anna-Kreetta Salonen

Jonna Riihimäki

OPINNÄYTETYÖ
Lokakuu 2023

Sosionomin tutkinto-ohjelma
Monimuoto

TIIVISTELMÄ

Tampereen ammattikorkeakoulu
Sosionomin tutkinto-ohjelma

RIIHIMÄKI, JONNA & SALONEN, ANNA-KREETTA:
Marginaalissa elävien isien ryhmätoiminnan tarve Tampereella

Opinnäytetyö 44 sivua, joista liitteitä 7 sivua
Lokakuu 2023

Opinnäytetyön tarkoituksena oli selvittää, onko Tampereella tarpeeksi isä- tai isälapsiryhmiä, millaisia ryhmiä on jo olemassa, kuinka niissä on huomioitu isien erilaiset elämäntilanteet ja perhesuhteet sekä kuinka isiä osallistetaan toiminnan suunnitteluun ja toteutukseen. Opinnäytetyön tulokset annetaan Tampereen A-Kilta ry:n käyttöön. Tampereen A-Kilta ry tarjoaa päihteisiin liittyvää tukea, neuvontaa ja ohjausta. Se tarjoaa apua sekä päihderiippuvaiselle että hänen läheisilleen.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kyselytutkimuksella, johon vastasivat niin isäryhmien vetäjät kuin yksittäiset isät. Kyselyt ryhmien vetäjille ja isille olivat hieman erilaiset mutta samanteemaiset. Kyselytutkimus tehtiin täysin anonyymisti ja vastaukset koottiin yhteen käyttäen Google Forms -pohjaa. Kyselyt lähetettiin ryhmien vetäjille sähköpostitse ja he välittivät ryhmissä käyneille isille linkin kyselyyn. Yksittäisiltä iseilä saatiin vastauksia myös olemassa olevan äiti-lapsiryhmän äitien kautta heidän puolisoiltaan. Vastauksista koottiin kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus.

Johtopäätöksenä voidaan todeta, että isille ei ole Tampereella riittävästi ryhmiä ja jo olemassa oleviin ryhmiin voi olla haastavaa löytää, varsinkin jos kyseessä on marginaalissa elävä isä, jolla ei ole kontakteja palveluihin. Niin ammattilaisten kuin isien vastauksista huomaa jo olemassa olevien ryhmien toiminnan vajavaisuuksia. Tärkeimpänä johtopäätöksenä voidaan todeta, että ryhmätoimintaa pitäisi lisätä ja tukimuotoihin kiinnittää huomiota.

Asiasanat: marginaalisuus, isä, isyys, vertaistuki, ryhmätoiminta

ABSTRACT

Tampereen ammattikorkeakoulu
Tampere University of Applied Sciences
Degree Programme in Social Services

RIIHIMÄKI, JONNA & SALONEN, ANNA-KREETTA:
The Need For Group Activities of Fathers Living on The Margin in Tampere

Bachelor's thesis 44 pages, appendices 7 pages
October 2023

The purpose of the thesis was to find out, if there are enough father or father-child groups in Tampere. What kind of groups already existed and how the fathers' different life situations and family relationships were considered. The results of the thesis will be given to Tampere A-Kilta ry.

The material of the thesis was collected by an e-mail survey. Answers were given by the group workers and fathers in the groups. The survey was made to be completely anonymous, and the answers were collected using Google Forms platform. The surveys were sent to the workers by e-mail and the workers gave the fathers a link to the survey. The authors of the thesis have therefore never been aware of the respondents' personal information. A qualitative study was compiled from the answers.

In conclusion, it can be stated that there are not enough groups for fathers in Tampere. It can be challenging to find groups that already exist, especially if a father is living on the margins and has no contacts with services. The most important conclusion can be stated is that group activities should be increased, and attention should be paid to the forms of support.

Key words: margin, father, fatherhood, peer support, group activity

SISÄLLYS

1	JOHDANTO	5
2	MARGINAALISSA ELÄVÄT ISÄT	6
	2.1 Isä ja isyys	6
	2.2 Marginaalisuus	8
	2.3 Ryhmistä saatava vertaistuki vanhemmuuden tukena	10
3	TUTKIMUKSEN TOTEUTUS (TUTKIMUSASETELMA)	15
	3.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset	15
	3.2 Tutkimusmenetelmä	15
	3.2.1 Tutkimusaineiston hankinta	17
	3.2.2 Aineiston analysointi	18
4	OPINNÄYTETYÖN TULOKSET	20
	4.1 Ammattilaisten vastaukset	20
	4.2 Yksittäisten isien vastaukset	21
5	JOHTOPÄÄTÖKSET	26
6	POHDINTA	29
	6.1 Opinnäytetyöstä yleisesti	29
	6.2 Eettisyys ja luotettavuus	30
	6.3 Lopuksi	31
	LÄHTEET	34
	LIITTEET	37
	Liite 1. Saatekirje isille	37
	Liite 2. Saatekirje ryhmän vetäjille	38
	Liite 3. Kyselylomake isille	39
	Liite 4. Kyselylomake isäryhmien vetäjille	42

1 JOHDANTO

Ihminen kohtaa elämässään monenlaisia tilanteita ja elämän vaiheita. Niiden joukossa on positiivisia ja iloisia sekä haasteellisia aikoja. Elämäntilanteen vaikeus on kuitenkin aina asia, jonka jokainen kokee yksilöllisesti. Silloin monenlaiset asiat voivat tuntua elämässä haasteelliselta. (Vaikeat elämäntilanteet n.d.) Jokaisella meillä tulee eteen tilanteita, joissa omat voimavarat ovat koetuksella ja apu on tarpeen. Jokaisella meillä on silloin oikeus saada apua. (Tukea perheen huoliin ja kriiseihin n.d.)

Internetin mukaan Tampereella on tarjolla useita äideille tarkoitettuja vertaistukiryhmiä. Myös koko perheille tarkoitettujen ryhmien tarjonta on laaja. Vain isille tai isille ja lapsille tarkoitettuja ryhmiä ei löydy montaa. Isät kuitenkin tarvitsevat tukea yhtä lailla, kuin äiditkin. Kyselimme alustavasti Tampereen isäryhmien vetäjiltä, mitä mieltä he ovat tämänhetkisestä tilanteesta isäryhmien suhteen.

Opinnäytetyö tehtiin yhteistyössä Tampereen A-Kilta ry:n kanssa. A-Kilta tarjoaa päihteisiin liittyen tukea, neuvontaa ja ohjausta. A-Kilta tarjoaa apua niin päihderiippuvaiselle kuin hänen läheisilleen. A-Killan toiminta on erittäin monipuolista ja osallistuminen toimintaan on avointa kaikille, edellytyksenä osallistumisella on ainoastaan selvinpään oleminen. A-Kilta tarjoaa keskustelu- ja vertaistukiryhmiä, urheilu- ja liikuntaryhmiä, toiminnallisia ryhmiä sekä ulkoilua ja yhteistoimintaa. Yksi A-Killan tärkeimmistä vapaaehtoisjärjestön voimavaroista on vertaistuki. A-Killan toimintaa ohjaavat erilaiset arvot esimerkiksi päihteettömyys, vapaaehtoisuus sekä yhteisöllisyys. (A-Kilta n.d.)

Mielenkiintomme opinnäytetyön aiheeseen kiinnittyi jo olemassa olevan äiti-lapsiryhmän kautta ja sen ansiosta aloimme pohtimaan, onko Tampereella tarpeeksi ryhmiä isille. ovatko ne kohderyhmän tavoitettavissa, sekä kuinka isät kokevat saavansa tukea tällä hetkellä.

2 MARGINAALISSA ELÄVÄT ISÄT

2.1 Isä ja isyys

Isyys ei ole alun perin laissa määriteltyä, kuitenkin ihmisiä on aina kiinnostanut kuka lapsen isä on. Isyys voidaan määrittää lain mukaan, se saattaa kuitenkin erota siitä, kuka tuntee olevansa sosiaalisesti lapsen isä. Isyyslaki määrittää lapselle biologisen isän, eikä vahvistettua isyyttä saada helposti kumottua. (Isyyden määritelmä n.d.)

Isä määritellään usealla eri tavalla. Lapsen synnyttäjä on lapsen äiti, jos äidillä on lapsen syntyessä aviomies, on tämä automaattisesti lapsen isä. Jos äiti ja isä eivät ole lapsen syntyessä avioliitossa, täytyy isyys vahvistaa. (Isyyden tai toisen äidin äitiyden vahvistaminen 2023) Isyyslain mukaan isä terminä on yksiselitteinen. Isäksi voidaankin kutsua ihmistä, joka on lapsen miespuolinen kasvattaja, kasvatti-isä tai esimerkiksi biologinen isä. Muuten lapsen isäksi kutsutaan sitä, joka on siittänyt lapsen tai jonka siittiötä on käytetty äidin hedelmöittämiseen muulla tavalla ja lapsi on tästä syntynyt. (Isyyslaki 2015)

Puhuttaessa isästä tarkoitetaan lapsen miespuolista vanhempaa ja isyydestä puhuttaessa tarkoitetaan miehen vanhemmuutta. Nämä eivät kuitenkaan auta hahmottamaan isänä olon ja isyyden moninaisuutta. Koskaan ei voi tietää kysymättä, onko lapsen isä samassa taloudessa asuva äidin puoliso vai joku ulkopuolinen tuntematon siemennesteen luovuttaja. (Eerola & Mykkänen 2014, 11)

Lapsella on heti syntymänsä jälkeen oikeus tuntea vanhempansa, jos siihen vain on mahdollisuus. Lasta ei voi erottaa vanhemmistaan tahtonsa vastaisesti ilman lapsen edun mukaista syytä. Vanhemmista erottaminen voi olla mahdollista tapauksissa, joissa vanhemmat esimerkiksi pahoinpitelevät lastaan. Vanhemmalla tai lapsen muulla huoltajalla on velvollisuus omien taloudellisten mahdollisuuksien sekä kykyjensä mukaan turvata lapselle välttämättömät elinolosuhteet. (Lapsen oikeuksien sopimus n.d.)

Miesten tarinat isäksi tulemisesta ovat erilaisia. Jokaisella isällä on yksilöllinen kokemus siitä, kuinka he ovat tulleet isäksi. Joku kokee isyyden myötä unelmiensa täyttyneen, kun taas toinen kokee isyyden olevan myöntymistä ja uhrautumista. Hyvän isän ihanne on olemassa suomalaisessa kulttuurissa kuitenkin vahvasti. Se on tilanne, jossa isä on läsnä, vastuullinen ja hoitava sekä sitoutunut isyyteensä. Kollektiivisesti hyväksytyyn polkuun isäksi tulemisessa ajatellaan yleisesti kuuluvan ajankohdan pohtiminen ja sopivan puolison löytyminen. (Eerola & Mykkänen 2014, 46–47)

Huoltajalla on oikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, koulutuksesta, asuinpaikasta, harrastuksista sekä muista henkilökohtaisista asioista. Lapsen huoltajan on turvattava lapsen kehitys ja hyvinvointi. Ennen huoltajan päätöksentekoa täytyy hänen keskustella lapsen kanssa, jos se lapsen ikään ja kehitystasoon sekä asian laatuun nähden on mahdollista. Huoltaja on velvollinen kertomaan lapselle tätä koskevista päätöksistä ja muista lapseen vaikuttavista asioista. (Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 1983)

Isän rooli perheessä on muuttunut suuresti ajan saatossa. Ennen on ajateltu isän olevan perheen elättäjä, auktoriteetti ja taloudellisen vallan käyttäjä. Rooli on muuttunut sen jälkeen, kun äidit ovat lähteneet opiskelemaan ja tekemään töitä, näin ollen he eivät ole riippuvaisia perheen isän taloudesta. (Sinkkonen 2012, 63)

Isää on pidetty perheen päänä, elättäjänä sekä tasa-arvoisena ja osallistuvana vanhempana. Isyys nähdään nykyään sensitiivisempänä ja aktiivisempänä, kun ennen isää on pidetty lähinnä perheen elättäjänä ja suojelijana. Vaikka vanhemmuus jakautuu nyky-yhteiskunnassa tasaisemmin, niin silti suomessakin ajatellaan vielä äidin kantavan hoitovastuun lapsesta. Isät elävät edelleen yhteiskunnan marginaalissa verraten äiteihin, tämä johtuu suurelta osin historiallisista mutta myös sosiaalisista syistä. Tehdyistä tutkimuksista huomaa, kuinka paljon enemmän äitien merkitystä vanhemmuudessa korostetaan ja isyydestä puhutaan paljon vähemmän. (Malkamäki 2021, 14–15)

Lastenpsykiatrian dosentti ja lapsi- ja nuorisopsykoterapeutti Jari Sinkkosen (2018) mukaan äitiyden ja isyyden sisältöjä on harhaanjohtavaa tutkia erikseen. Perheen koetaan olevan kokonaisuus, missä kaikki vaikuttaa kaikkeen. Tällöin

isyys toteutuu osaksi äidin kautta ja äitiys isyyden kautta. Äitiys käsitetään helpommin kuin isyys. Tämä johtuu biologisuudesta. Isyys on enemmän sidoksissa kulttuuriin ja yhteiskunnallisiin arvoihin sekä näkemyksiin.

Yksinhuoltajuus on yksi marginaalisuuden muodoista. Yhteiskunnassamme tuntuu olevan oletuksena yksinhuoltajan olevan useimmiten äiti. Samanlailla isä voi olla yksinhuoltaja. Suomessa kaikki perhepoliittiset tuet maksetaan pääsääntöisesti sille vanhemmalle, jonka luona lapsi on kirjoilla, edelleen ajatellaan sen olevan useimmiten äiti. Tämä johtaa siihen, että erityisesti pienituloiset isät voivat kokea mahdollisuuden eron jälkeisen isyyden toteuttamiseen hankalana. (Eerola & Mykkänen 2014, 127)

Lähteitä tutkiessa yksinhuoltajaisien määrä vaihteli runsaasti. Lähteistä saimme kuitenkin käsityksen, että yksinhuoltajaisien määrä on ollut mittavassa kasvussa ainakin vuodesta 2010 lähtien. Yksinhuoltaja isien määrän noustessa heidän tukemiseensa pitää panostaa entistä enemmän.

Yksinhuoltaja on lapsen huoltaja, joka on yksin vastuussa lasta koskevien asioiden päätöksenteossa ja yksin vastuussa lapsen kasvattamisesta. Lapsen huoltajalla on yksinoikeus päättää lapsen hoidosta, kasvatuksesta, koulutuksesta, asuinpaikasta, harrastuksista sekä muista henkilökohtaisista asioista, kuitenkin keskustellen lapsen kanssa. Yksinhuoltajuus tulee kyseeseen silloin, kun pystytään todentamaan, ettei yhteishuoltajuus toimi eikä tämän vuoksi turvaa lapsen huoltoa. Huoltajuus on aina ratkaistava lapsen edun mukaisesti. (Yksinhuoltajuus ja elatusvelvollisuus n.d.)

Isyydessä tapahtuva äkillinen muutos kuten ero, on kriisi sekä miehelle itselle, myös hänen vanhempuudellensa. Toimintakyvyn säilyttäminen vanhempana on tällaisessa tilanteessa vaikeaa. Tällöin isän saama tuki auttaa häntä jäsentämään omia tunteita ja löytämään toimivan isän roolin muuttuneessa tilanteessa. (Mies-sakit ry 2015)

2.2 Marginaalisuus

Marginaalisuus on voimakas käsite. Siksi onkin keskeistä reflektoida tarkoin sitä, miten määrittelemme marginaalit ja millä perusteella puhumme marginaaleista, ketkä sinne asetamme ja miksi. Marginaalisuus ja marginalisaatio voidaan ymmärtää todella monin eri tavoin. Käsitteet ovat laajoja ja merkitykset erilaisia riippuen lähestymistavoista. Marginaalisuus liitetään kuitenkin ymmärrykseen rajoista. Marginalisaatiota syntyy, kun pohditaan, mikä on normaalia ja milloin jokin on erilainen, sivussa tai reunalla. (Jokinen, Raitakari, Ranta 2022, 13)

Sosiaalityön missio on hyvin aikaisesta vaiheesta lähtien ollut marginaalissa elävien ihmisten asemien parantaminen ja heidän puolestaan taistelemineen (Jokinen ym. 2022, 95). Paukkusen (2014) mukaan marginaali rajaa ihmisiä yhteiskunnallisen osallisuuden ja yhteisöllisyyden sisä- tai ulkopuolelle. Ihminen asetetaan marginaaliin erilaisin perustein. On kyseessä sitten ihmisen rotu, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, elämäntilanne, elämäntapa tai olosuhde kuten työttömyys tai asunnottomuus. Marginaalin käsite on tapa jäsentää yhteiskunnallisia ilmiöitä. Usein marginaalien tutkiminen tuo esiin sen, mikä yhteiskunnassa on toivottua ja epätoivottua, hyväksyttyä ja torjuttua, puhuttua ja vaiettua. (Paukkunen 2014, 13)

Kysymykset marginaalisuudesta ja haavoittuvuudesta harvoin mielletään sukupuolistuneina. Jos kuitenkin marginaalisuus liitetään sukupuoleen niin sitä ei perustella eikä jäsennetä. Sosiaalityössä marginaalisuudesta puhutaan silloin kun viitataan köyhyyteen, päihteiden käyttöön, mielenterveysongelmiin, väkivallan kokemuksiin tai asunnottomuuteen. (Jokinen ym. 2022, 112)

Malkamäen (2021) mukaan marginaalisuus voi olla ihmisen elämässä mukana myös vain joillain osa-alueilla. Ihminen voi olla kykeneväinen huolehtimaan itsestään ja käymään esimerkiksi töissä, mutta vapaa-ajalla käyttää huumausaineita tai käy korvaushoidoissa. Malkamäki kirjoittaa myös siitä, kuinka marginaalissa elävät ihmiset saattavat kokea, etteivät ole oikeutettuja yhteiskunnan tarjoamiin palveluihin, ja kuinka normatiiviset asenteet pahimmassa tapauksessa lisäävät ihmisen kokemusta häpeästä sekä marginaalissa elämisestä. (Malkamäki 2021, 19)

Kun puhutaan marginaalissa elämisestä, silloin oletetaan, että yhteiskunnassa on jonkinlainen valtavirta, jonka ulkopuolelle voi jäädä. Valtavirrasta puhutaan yleensä ”normaalina” ja jotta voidaan arvioida marginaalisuutta ja marginaalissa elämistä, joudutaan samalla arvioimaan niin kutsuttua normaalia. (Paukkunen 2014, 11)

Entä jos on itse ongelmainen ja elää yhteiskunnan marginaalissa, niin voiko silloin olla hyvä vanhempi? Jos ihminen on todettu omien haasteidensa kuten päihdeongelman tai rikostaustan takia olemaan kykenemätön vastuullisuuteen, niin mihin sopii lapset tässä tilanteessa? Jos aletaan pohtimaan, kuka on hyvä vanhempi, niin silloin puhutaan vanhemmuuden mallitarinasta ja silloin on olemassa mallinnus myös huonosta vanhemmuudesta. Sosiaalityössä on tarkoitus auttaa marginaalissa eläviä, ilman määrityksiä siitä, kuinka olla hyvä vanhempi. Marginaalisuus ei saa olla esteenä vanhemmuudelle. Joskus vanhemmuuteen tarvitsee enemmän tukea ja se pitäisi pystyä normalisoimaan. (Jokinen, Huttunen & Kulmala 2004, 98–99)

2.3 Ryhmistä saatava vertaistuki vanhemmuuden tukena

Vertaistuki on omaehtoista, vastavuoroista kokemusten vaihtoa, jossa samankaltaisessa elämäntilanteessa olevat tukevat toinen toisiaan. Kun jaetaan yhteisiä kokemuksia, se lisää keskinäistä ymmärrystä. Kokemusten jakaminen vertaisten kesken kunnioittavassa ilmapiirissä lievittää ahdistusta ja poistaa muun muassa pelkoa. (Vertaistuki n.d.) Vertaistuen avulla voi saada tietoa, tukea ja toivoa tulevaisuuteen. Myös vertaistuen antaminen on merkityksellistä. (Mitä vertaistuesta saa? 2022) Vertaistuki on kokemusten jakamista toisen samaa kokeneen ihmisen kanssa. Vertaistuen tärkeimmät asiat ovat kertominen ja kuunteleminen. Vertaistuen arvo onkin siinä, että asian kertojalla sekä kuuntelijalla on samanlainen kokemus, joka mahdollistaa asian ymmärtämisen. (Mitä on vertaistuki? 2022)

Vertaistuki, vertaisuus ja vertaistoiminta termit helposti yhdistetään tai käytetään samaa tarkoittavana. Niissä on kuitenkin eroja. Vertaisuudella tarkoitetaan ihmisten välistä suhdetta, vertaistoiminta lukee sisälleen kaiken vertaistuellisen toiminnan ja vertaistuki on omaehtoista ihmiseltä ihmiselle tapahtuvaa, jonka tavoitteena on auttaa itseään ja muita. (Mikkonen & Saarinen 2018, 20)

Miessakkien sivuilla isät ovat saaneet kertoa omia kuulumisiaan. Isät ovat kokeneet, että he ovat niitä, jotka perhettä kannattelee kriisin tullen eikä heillä ole tämän vuoksi oikeutta romahtaa. Tällöin isän omat tunteet saattavatkin unohtua täysin taka-alalle. Vertaistukiryhmissä miehet ovat kertoneet, kuinka heidän roolinsa perheissä ovat muuttuneet kriisin tullen. Monet isät eivät ymmärrä, kuinka arvokkaita he ovat lapselle tai perheelle. Miessakkien sivuilla todetaankin, kuinka ymmärryksen vahvistumiseen tähtäävä tuki olisi isille arvokasta. (Kuulumiset n.d.)

Ammattilaiset ovat puolestaan kuulumisistaan kertoneet, kuinka isien kanssa työskennellessä huomaa, ettei isä ole keskustellut elämässä tapahtuvista kriiseistä kuin perheenjäsenten kanssa. Niillä miehillä on usein iso tunnekuorma purkamatta ja heidän puhumisensa tarve on suuri. Tällöin vertaistuki auttaa pohtimaan omaa roolia vanhempana, tunteita, pettymystä isänä sekä tulevaisuuden tukitarpeita. (Miessakit ry 2015)

Vertaistukiryhmissä isät tukevat toisiaan isyyteen liittyvissä kysymyksissä. Toiminta vahvistaa isien osallisuutta vanhemmuuteen ja sitä kautta välillisesti koko perheen hyvinvointia. (Isyyden tueksi/ISÄluuri n.d.)

Kun palvelujärjestelmät eivät tavoita ihmistä ja sen tuen tarpeita niin vertaistukiryhmät tarjoavat näihin lisäystä ja erilaisuutta. Vertaistuki voi olla joko toiminnallista tai keskustelevaa. Ryhmätarpeet ovat yksilöllisiä, joku tarvitsee ryhmää tiedonlähteenä, toinen terapiana ja kolmas sosiaalisena tukena. (Mikkonen & Saarinen 2018, 56–57)

Mikkosen ja Saarisen (2018) mukaan vertaistuella on kolme pääulottuvuutta: varhainen ja ennaltaehkäisevä tuki, korjaava tuki ja kuntouttava tuki. Varhainen ja ennaltaehkäisevä tuki keskittyy sananmukaisesti ennakoimaan ja ehkäisemään elämänhaasteita ja ongelmia. Korjaava ja kuntouttava tuki kulkevat usein yhdessä ja hieman päällekkäin. Korjaava tuki on usein pitkäkestoista ja sitä voi tarvita jonkin odottamattoman tapahtuman sattuessa. Kuntouttava tuki voi jatkaa

siitä mihin suunniteltu vertaistuki tai ammatillinen tuki päättyy. Useasti vertaistukea kaipaavat jatkavat tapaamisia vapaamuotoisesti. (Mikkonen & Saarinen 2018, 70–71)

Vanhempana ja kasvattajana voi kokea useinkin ristiriitaisia tunteita. Mannerheimin lastensuojeluliitto kuitenkin toteaa, ettei mieltä painavien ajatusten kanssa pidä jäädä yksin. Mannerheimin lastensuojeluliitolla toimivassa vanhempainpuhelimessa voi keskustella mistä tahansa vanhemmuuteen liittyvästä asiasta, he tukevat mieltä askarruttavissa asioissa ja yhteyttä voi ottaa nimettömästi puhelimitse, chatissa tai kirjoittamalla nettikirjeen. Vanhempainpuhelin on mahdollinen kaikille, joilla on puhelin, sillä se on täysin maksuton. (Vanhempainpuhelin 2022)

Pienen lapsen vanhemmalle on luonnollista sivuuttaa omat tarpeet. Arjessa jaksamiseen on kuitenkin tärkeää kuunnella ja toteuttaa omia tarpeitaan. Vanhemman ei pitäisi epäröidä pyytää lapsenhoito apua, jos ja kun kokee tarvitsevansa omaa aikaa. (Vanhemman jaksaminen 2022)

Vanhempaa voi tukea esimerkiksi keskustelemalla hänen kanssaan. Voit muistuttaa vanhempaa huolehtimaan jaksamisestaan, ottamalla pientä taukoa arkirutiineista, syömällä terveellisesti, nukkumalla hyvin sekä liikkumalla tarpeeksi. Voit kehottaa vanhempaa keskustelemaan asioistaan läheisten, lapsen toisen vanhemman tai ammattilaisen kanssa. Tässä tapauksessa ammattilainen voisi olla sosionomi, neuvolan työntekijä tai lääkäri.

Vanhemmalle on mahdollista tarjota esimerkiksi vertaistukiryhmiä, joista voi saada hyviä neuvoja toisten kokemusten kautta. Muistuta vanhempaa hakemaan myös apua ajoissa, jos uupumus tai muut ongelmat alkavat hallita perheen elämää. Tarvittaessa perheelle voi järjestää apua kotiin, esimerkiksi perhetyöntekijän.

Perhetyö on sosiaalihuoltolain mukaista sosiaalipalvelua. Perhetyöstä säädetään sosiaalihuoltolain 18§. Perhetyöllä tarkoitetaan hyvinvoinnin tukemista sosiaaliohjauksella tilanteissa, joissa asiakas tai hänen perheensä tarvitsee tukea ja ohjausta omien voimavarojen vahvistamiseksi. (Sosiaalihuoltolaki 2014) Perhetyön tarkoituksena on tukea lasten ja nuorten terveyttä sekä kehitystä. Perhetyö

tukee myös vanhemmuutta, ohjaa kodin arkea, vahvistaa perheen toimintakykyä ja tukee perheen sosiaalisen verkoston laajentumista. (Perhetyö 2022)

On tärkeä huomioida erilaisia isiä ja heidän tarpeitaan. Ammattilaisena emme voi antaa ennakkoluulojen vaikuttaa omaan asenteeseen. Tuomme esiin marginaalisuutta ja sitä, mitä se tarkoittaa, ammattilaisina on tärkeää kuitenkin se, ettei lisätä ihmisen omaa tunnetta marginaalissa elämisestä, vaan yritetään saada ihminen takaisin yhteiskunnan palveluiden pariin ja elämään ilman leimaantumisen kokemusta ja häpeää.

THL:n sivuilla kerrotaan kolmasosalla vauvaperheiden vanhemmista olevan uupumuksen oireita. Sivuilla mainitaan myös, kuinka joka viidennellä nelivuotiaan lapsen vanhemmalla on ollut vähintään kaksi viikkoa kestäneitä masennusoireita. Seitsemän prosenttia nelivuotiaiden lasten vanhemmista kokee yksinäisyyttä. Tämä kertoo siitä, kuinka vanhemman tukeminen on tärkeää lapsen iästä riippumatta. (Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi 2022)

Sinkkosen (2012) mukaan varsinaisia isäryhmiä on lopetettu useilla paikkakunnilla säästösyistä sekä isien osallistumattomuuden vuoksi. Sinkkosen tehneen tutkimuksen mukaan varsinkin esikoislapsen odottaminen, syntyminen sekä vanhemmuuteen siirtyminen aiheuttaa monelle isälle kuormituksen takia muun muassa psyykkisiä oireita sekä masentuneisuutta. Äidin synnytyksen jälkeistä masennusta on tutkittu paljon. Lievää alavireisyyttä esiintyy noin 40–60 % äideistä. Tosiasia kuitenkin on, että odottava isä sekä vastasyntyneen vauvan isä voi olla masentunut. (Sinkkonen 2012, 86–87 ja 89–90) Tuoreiden isien masentuneisuuden määrää on tutkittu paljon vähemmän kuin äitien.

Sosiaalihuoltolain tavoitteena on madaltaa kynnystä avun hakemiseen ja oikea-aikaisen tuen turvaamiseen perheille. Jos lapsen hyvinvoinnin turvaaminen vaatii, on mahdollista saada kotipalvelua, joka auttaa vanhempaa tilapäisesti esimerkiksi lastenhoidossa, siivouksessa, ruuanlaitossa tai kodin ulkopuolisessa asiainnissa. Tukimuotoina on olemassa myös perhetyötä, tukihenkilöitä ja -perheitä sekä vertaisryhmätoimintaa. Kaikki nämä tukimuodot ovat perheiden käytettävissä ilman lastensuojelun asiakkuutta. (Sinkkonen & Korhonen 2015)

Vanhemman tunnetta hyvästä vanhemmuudesta usein lisää vanhemman ympärillä oleva sosiaalinen verkosto. Sosiaalinen verkosto on jokaisella omanlainen, se voi koostua perheestä, ystävistä, työkavereista, naapureista tai muista ihmisistä, joita itse pitää tärkeänä ja joihin pitää yhteyttä. Sosiaaliselta verkostolta saa sekä emotionaalista, että välineellistä tukea. Tutkimusten mukaan varsinkin isät luottavat enemmän sosiaalisen verkoston tukeen sekä internetin vastauksiin, kuin ammattilaisen kanssa työskentelyyn. (Eerola & Mykkänen 2014, 65–68)

3 TUTKIMUKSEN TOTEUTUS (TUTKIMUSASETELMA)

3.1 Tarkoitus, tavoite ja tutkimuskysymykset

Opinnäytetyömme tarkoituksena on selvittää Tampereen A-Killalle, millaista isäryhmän tarvetta Tampereella olisi, sekä millaista tukea marginaalissa elävät isät tuntevat tarvitsevansa. Olemme laittaneet merkille, kuinka Tampereella on panostettu äideille suunnattuun toimintaan. Samanlaista toimintaa ei ole isille, saati marginaalissa eläville isille.

Halusimme kuitenkin tämän lisäksi selvittää nimenomaan isien ryhmätoiminnan tarvetta, keskittyä isyyden näkökulmaan ja sen tukemiseen. Kartoitamme tarvetta niin isäryhmien vetäjien ja asiakkaiden mielipiteiden sekä kokemusten kautta.

Tutkimuskysymyksemme ovat:

1. Millaista tukea marginaalissa eläville isille on saatavilla?
2. Millaista tukea isät kokevat tarvitsevansa?

Päihde- ja mielenterveysongelmat sekä asunnottomuus ovat monelle miehelle todellisia haasteita. Tampereen A-Kilta ry:llä etsivän työn menetelmä ja ideologia ovat työn lähtökohtana, jolloin asiakas itse määrittelee avun tarpeen sekä ohjaa prosessia. Työntekijät tuovat oman ammatillisen osaamisensa asiakkaiden käyttöön. Työstäessä arjen esteitä tai jopa poistamalla niitä mahdollistuu yhteinen dialogi asiakkaan ja työntekijän välille.

3.2 Tutkimusmenetelmä

Opinnäytetyömme aihe valikoitui jo olemassa olevan äiti-lapsi-ryhmän kautta. Aloimme etsimään tietoa, onko Tampereella toiminnassa samanlaisia isä-lapsi-ryhmiä ja millaisia ne ovat.

Marginaalissa ja haavoittuvassa asemassa olevien ihmisten elämäntilanteita ja palvelujärjestelmää pitäisi enemmän tutkia ihmisten omien kokemusten ja eletyn

elämän kautta, jotta ihmiset saisivat itse vaikuttaa menettelytapaan ja lähdeittäisiin liikkeelle heidän määrittelytavoistaan ja lähtökohdistaan. Jos tuloksia tulkitaan paljon, totuus vääristyy tai jää vajavaiseksi. Ihmisten kokemus on aina yksilöllinen ja kokemusten tulkitseminen ei luo uusia toimintamalleja saatiikka kehittämisenäkökulmia. (Jokinen ym. 2022, 110)

Tutkimusmenetelmämme toimii laadullinen eli kvalitatiivinen tutkimus. Kvalitatiiviselle tutkimukselle on mahdotonta antaa vain yhtä määritelmää. Jokaisessa lähteessä se on määritelty hieman eri tavalla, sillä erilaisia lähestymis- ja analyysitapoja on monia. Usein kvalitatiivisessa tutkimuksessa on kyse jostakin yhteiskunnallisesti ajankohtaisesta kysymyksestä.

Kvalitatiivinen tutkimus on menetelmä, jota käytetään, kun pyritään ymmärtämään kohteen laatua, ominaisuuksia ja merkityksiä kokonaisvaltaisesti (Laadullinen tutkimus 2021). Kvalitatiivinen tutkimus soveltuu menetelmäksi, kun tarpeena on kehittää jotain uutta, halutaan selvittää arvo kohderyhmässä, rakennetaan tarpeita tai muotoillaan parempaa asiakaskokemusta. Kvalitatiivinen tutkimus vastaa nimenomaan kysymyksiin miksi, millainen ja miten. Se on luonteeltaan kuvailevaa, diagnosoivaa, arvioivaa ja luovaa. Kvalitatiivinen tiedonkeruu tapahtuu tavallisesti joko kasvatusten tai henkilökohtaisena haastatteluna. (Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus n.d.)

Laadullinen analyysi koostuu kahdesta eri vaiheesta: havaintojen pelkistäminen ja arvoituksen ratkaiseminen. Nämä kaksi yhdistyvät aina toisiinsa. Havaintojen pelkistäminen eli aineiston tarkastelu vain valitusta näkökulmasta. Kiinnitetään huomioita siihen, mikä on kulloisenkin kysymyksen kannalta olennaista, tämän jälkeen yhdistetään havaintoja. Erillisistä havainnoista tehdään yksi suurempi havainto. Tämä onnistuu etsimällä havaintoja yhdistävä tekijä tai piirre, joka pätee valitulta osalta koko aineistoon. (Alasuutari 2011, 57–58)

Tulosten tulkinta eli arvoituksen ratkaiseminen tapahtuu silloin kun annetaan tilastollisille tuloksille tulkinta. Tutkittavasta ilmiöstä tehdään tulkinta käyttäen apuna saatuja tuloksia, eli johtolankoja ja vihjeitä. Mitä enemmän saadaan kerät-

tyä aineistoa, vihjeitä sekä johtolankoja, sitä suuremmalla todennäköisyydellä ratkaisu on oikea. Tieteellinen tutkimus ei kuitenkaan koskaan voi saavuttaa täydellistä varmuutta asioista. (Alasuutari 2011, 64–70)

Laadullisen tutkimuksen periaatteena on, että pyritään olemaan kiinnostuneita tutkittavasta ilmiöstä henkilöiden kautta. Tutkimuksessa otetaan huomioon tutkittavien henkilöiden tunteet, ajatukset, kokemukset, sekä niiden merkitys heidän elämiinsä. Erilaisilla aineistonkeruumenetelmillä saadaan jonkinlainen käsitys ihmisen kokemuksesta, vaikka toisen ihmisen kokemusta ei voi koskaan täysin ymmärtää. (Puusa & Juuti 2020, 7–8)

Tyypillisiä laadullisen tutkimuksen vaiheita ovat: aiheen valinta, tutkimuksen tavoitteiden asettaminen, tutkimuskysymysten muotoilu, tutkimuksen rajauksen esittely, teoreettisen viitekehyksen laatiminen, lähestymistavan valinta ja perustelu, tutkimusmenetelmän ja aineiston valinta, kuvailu ja perustelu, aineiston hankinta, aineiston analysointi ja tulkinta sekä tulosten kirjoittaminen ja raportointi ja tutkimuksen luotettavuuden arviointi. Laadullinen tutkimus on joustava kokonaisuus, jossa tutkijan on helppo palata aiempaan vaiheeseen ja valintoihin. (Puusa & Juuti 2020, 20–21)

3.2.1 Tutkimusaineiston hankinta

Tutkimusaineiston hankinnassa lähtökohtana pidetään tutkimusongelmia tai tutkimustehtäviä. Niiden pohjalta on olennaista valita aineistonkeruu menetelmä. Tutkimusta tehdessä voidaan hankkia täysin uutta omaa aineistoa tai käyttää osaksi jo valmiiksi olemassa olevaa aineistoa. Tutkimusongelma kuitenkin määrittää sen, millaista aineistoa kerätään ja kuinka se hankitaan. Perinteisinä aineistonkeruu menetelminä laadullisessa tutkimuksessa pidetään haastattelua ja havainnointia. (Saaranen-Kauppinen & Puusniekka 2006)

Opinnäytetyön aineisto kerättiin kyselytutkimuksella, joka lähetettiin sähköpostitse. Hämäläisen (2017) mukaan näin saadaan koottua tietoa erilaisilla kriteereillä, joka on kyselytutkimuksen tarkoitus. Halutulta joukolta kerätään tietoa, joka analysoidaan sekä muutetaan muotoon, joka helpottaa taustalla olleen ongelman

ratkaisua. Kohteena käytetään tiettyä joukkoa tai kohderyhmää. (Hämäläinen 2017, 8)

Kyselylomakkeet (Liite 3 ja Liite 4) tehtiin Google Forms-pohjaan, jossa ammatillisille suunnattuja kysymyksiä oli yhdeksän (9). Kysymykset olivat monivalintakysymyksiä liittyen isien ryhmätoimintaan sekä tuentarpeisiin. Iseille suunnatussa kyselylomakkeessa (Liite 3) oli 10 kysymystä. Kyselylomakkeet lähetettiin toisen opinnäytetyöntekijän sähköpostista. Kysely lähetettiin saatekirjeen (Liite 1 ja Liite 2) kanssa. Kirjeessä kyselyyn osallistujalle avattiin, miksi tällainen kysely tehdään ja mitä menetelmiä käytetään sekä kuinka tuloksia analysoidaan ja kuka pääsee näkemään vastaukset ja millä tavoin niitä käsitellään. Kirjeessä mainittiin myös molempien opinnäytetyön tekijöiden yhteystiedot mahdollisia lisäkysymyksiä varten.

Kyselylomakkeet (Liite 3 ja Liite 4) lähetettiin Tampereella isäryhmä toimintaa järjestäville tahoille. Sähköpostiosoitteet etsittiin internet-sivujen avulla. Kyselylomake lähetettiin yhteensä 11 isäryhmän vetäjälle, vastauksia saimme kolme (3) kappaletta. Yksi sähköpostiosoite ei ollut enää käytössä, ja yksi vastasi, etteivät he rajaamisemme takia pystyneet vastaamaan kyselyyn, koska heillä ei ole ryhmiä, jotka olisi rajattu isä ryhmiksi, vaan vanhempilapsi ryhmiksi.

Isille tarkoitettuja kyselylomakkeita lähetimme 24 kappaletta. Vastauksia saimme kahdeksalta (8) henkilöltä. Saimme vastauksia todennäköisesti sekä isäryhmä toiminnan järjestäjien kautta sekä jo olevassa olevan äitiryhmän jäsenten puolisilta. Vastanneiden henkilöllisyys ei paljastunut tekijöille missään vaiheessa.

3.2.2 Aineiston analysointi

Laadullisen aineiston analyysi kulkee tutkimuksen mukana koko ajan. Analyysia varten ei ole olemassa mitään tiettyä kaavaa, vaan analysointi muovautuu tutkitavan kohteen mukaan. On olemassa kuitenkin joitakin käytännön toteutuksen vaiheita, jotka yleensä tulevat eteen analyysia tehdessä; analyysiyksikön valinta, aineistoon tutustuminen, aineiston pelkistäminen, aineiston kategorisointi ja teemoittelu sekä tulkinta. Näitä vaiheita harvoin pystyy suorittamaan yksi kerrallaan

vaan vaiheet saattavat esiintyä samanaikaisesti ja tulkintaa tapahtuu koko analysointiprosessin ajan. Aineiston pelkistämisen tarkoituksena on, että laaja ja monivivahteinen aineisto saadaan tiiviimpään muotoon ja aineistosta luodaan selkeä ja mielekäs kokonaisuus. Selkeän ja mielekkään kokonaisuuden avulla tutkijan on helpompi tehdä johtopäätöksiä, sillä aineisto ei ole hajanainen. (Puusa & Juuti 2020, 148–149)

Aloitimme analysoinnin, kun laatimamme kyselyn vastausaika oli täynnä. Vastaukset koottiin yhteen ja luettiin tarkasti useaan otteeseen. Lukemisen jälkeen tuloksia analysoitiin Google Forms- ohjelmaa apuna käyttäen. Vastauksia analysoitiin useasta eri näkökulmasta. Vastauksia katsottiin sekä prosentuaalisesti, että yksilötasolla. Vastaukset on avattu työmme luvussa neljä (4). Vastausten rehellisyyttä ja luotettavuutta mietittiin pitkään ja sitä kautta myös koko tutkimuksen luotettavuutta. Luotettavuudesta kerromme lisää työn luvussa kuusi (6).

4 OPINNÄYTETYÖN TULOKSET

4.1 Ammattilaisten vastaukset

Ammattilaisten taustayhteisöinä oli pääsääntöisesti kolmannen sektorin toimijat. Yhtään kaupungin tai seurakunnan toimijaa emme tavoittaneet. Isä-lapsiryhmistä ja niiden toiminnasta kysyttäessä selvisi toiminnan olevan monipuolista. Osa toiminnasta on avointa, osa suljettua ja osa teemallista. Kysymyksen asettelussa oli vaihtoehtona muuta, mitä? Tämän vaihtoehdon oli käyttänyt kaksi toimijaa, toinen kertoi heillä olevan avointa, suljettua sekä teemallista toimintaa, kun taas toinen kertoi ryhmän olevan suljettu sekä teemallinen.

Ryhmän toiminnasta kysyttäessä meille selvisi, että toimintaa järjestetään monipuolisesti. Kaksi toimijaa vastasi ryhmänsä olevan tarkoitettu vain isille, yksi vastasi isille ja lapsille erikseen ja yksi ryhmä toimii isille ja lapsille samaan aikaan, mutta heille on järjestetty eri ohjelmaa. Kolme toimijaa vastasi ryhmien toimivan isille ja lapsille yhdessä. Kysymyksessä oli vastausvaihtoehtona myös: muuta, mitä? Yksi toimijoista oli valinnut tämän ja kirjoittanut kommentiksi, heillä järjestettävän kaikkia näitä.

Toimijoiden mukaan ryhmissä käyvillä isillä ilmenee useita erilaisia elämänhaasteita kuten mielenterveysongelmia, päihdeongelmia, lähisuhdeväkivaltaa sekä rahankäytön ongelmia. Saimme myös vastauksen, jossa kerrottiin, ettei ryhmässä ole tullut haasteita ilmi, vaikka kävijöillä saattaa niitä olla. Toinen kirjoitettu vastaus oli, että myös perheen äidillä voi olla samoja haasteita.

Kysyimme minkä ikäisiä ryhmissä käyvät isät ovat ja minkä ikäisiä lapsia heillä on. Kysymykset oli jaettu vaihtoehtoihin ikäryhmittäin ja lasten ikä kysymykseen pystyi valitsemaan myös useamman vaihtoehdon. Isien ikäjakauma oli vastausten perusteella melko tasainen 18–45-vuotiaiden kesken, tarkkoja ikä emme tiedä kyselyn asettelun takia. Lasten ikäjakauma oli 0–6-vuotiaat. Isompi osa kuitenkin painottui pieniin lapsiin, alle 3-vuotiaita oli vastaajien mukaan enemmän kuin 3–6-vuotiaita.

Toinen tutkimuskysymyksistämme oli, minkälaista ryhmätoimintaa jo järjestetään Tampereella. Iloksemme saimme huomata, että jo olemassa olevissa ryhmissä oli tarjolla monenlaisia tukimuotoja. Tukimuotoina kerrottiin olevan matalankynnyksen vapaaehtoisten tukea, vertaistukea sekä ammattilaisten tukea. Kysymyksen muuta kohdassa toiminnan järjestäjät kertoivat heidän ryhmässängsä saavan myös tiedollista, emotionaalista ja yhteisöllistä tukea. Toisessa muuta vastauksessa kerrottiin ryhmässä olevan sekä ammatillista tukea, vapaaehtoisten tukea ja vertaisuutta tapahtuu ryhmäläisten keskinäisten keskustelujen kautta.

Kysyimme toimijoilta heidän yhteistyökumppaneistaan. Kysymykseen pystyi vastaamaan useamman vaihtoehdon. Suuri osa tekee yhteistyötä kaupungin, järjestöjen sekä seurakunnan kanssa. Yksi vastaus oli muu ja lisäyksenä oli kirjoitettu Tampereen yliopistollinen keskussairaala.

Viimeinen kysymyksemme koski osallisuutta ja sitä, kuinka isiä osallistetaan ryhmätoiminnan suunnittelussa ja toteutuksessa. Vastauksista ilmeni, että isät ovat mukana suunnittelemassa kehittämässä, sekä toteuttamassa toimintaa, mutta eivät vedä ryhmiä. Kyseiseen kysymykseen pystyi valitsemaan useamman vaihtoehdon.

Saimme lisäksi yhden vastauksen sähköpostitse yhdeltä ryhmän vetäjältä, koska hän koki, ettei olisi kyselymme kautta pystynyt vastaamaan. Vastaaja kertoi heillä olevan väkivaltaa kokeneille lapsille/nuorille sekä aikuisille yksilötyöskentelyä. He järjestävät myös vertaistukitoimintaa ja toteuttavat kehollista ryhmää väkivaltaa kokeneille sekä tehneille aikuisille. Suunnitteilla tulevaisuuteen on ryhmä lapsille ja vanhemmille, jossa teemana on vanhempien ero ja perheessä tapahtunut väkivalta.

4.2 Yksittäisten isien vastaukset

Tässä luvussa käydään läpi isien vastaukset kysymysten pohjalta. Ensimmäiseksi kysyimme minkä ikäisiä vastaajat ovat, ikäjakauma oli melko tasainen 18–45-vuotiaita. Kysymys oli aseteltu niin, ettei tarkkaa ikää kysytty vaan vaihto-

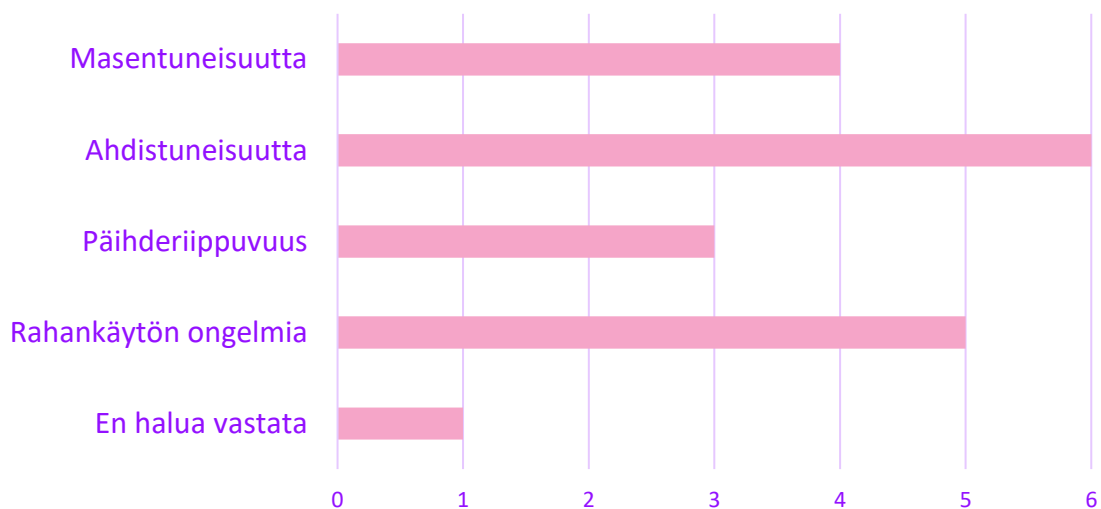
ehdot olivat muutaman vuoden jakaumalla. Lasten ikää kysyttäessä iät jakautuivat 0–14-vuotiaisiin. Eniten kuitenkin on 7–14-vuotiaita lapsia, eli jo kouluikäisiä. Lasten ikäjakauma on nähtävissä tarkemmin alla olevassa kuviossa yksi (1).

Kuvio 1. Lasten ikä

Vastanneista isistä suurin osa kertoi olevansa työssäkäyvä, kuitenkin kolme vastaajaa kertoi olevansa työtön. Kysyimme isien elämäntilanteista ja vastaajista moni kertoi, että oli kokenut aikaisemmin tai koki tällä hetkellä olevansa masentunut tai ahdistunut, taisteli päihderiippuvuuden tai rahankäytön ongelmien kanssa. Yksi isä oli valinnut vaihtoehdon, ettei halua vastata. Seuraavassa kuviossa kaksi (2) on kuvattuna vastaukset, jotka saimme. Kysymykseen pystyi valitsemaan useamman vastausvaihtoehdon.

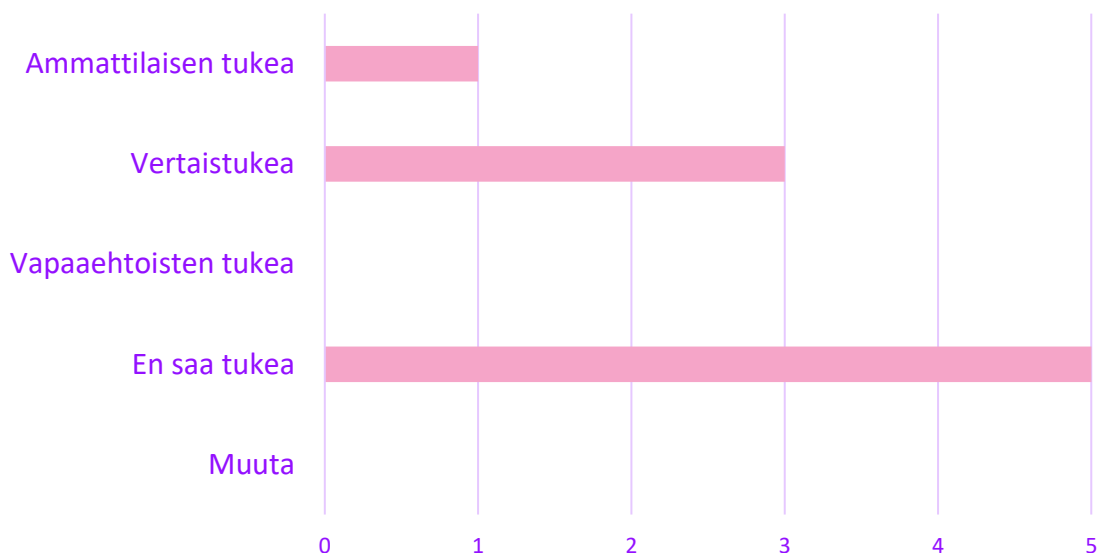
Onko sinulla ollut tai onko sinulla tällä hetkellä jotakin seuraavista?

Kuvio 2. Elämän haasteet

Moni vastanneista koki, ettei saa lainkaan tukea vanhemmuuteensa. Vastausvaihtoehtoista pystyi valitsemaan useamman, jos koki saavansa tukea useammalta taholta. Tukimuodoista vertaistuki nousi selkeästi kärkeeseen saadessaan kolme vastausta. Vastaukset on avattu kuviossa kolme 3.

Millaista tukea saat vanhemmuuteesi?

Kuvio 3. Saatko tukea?

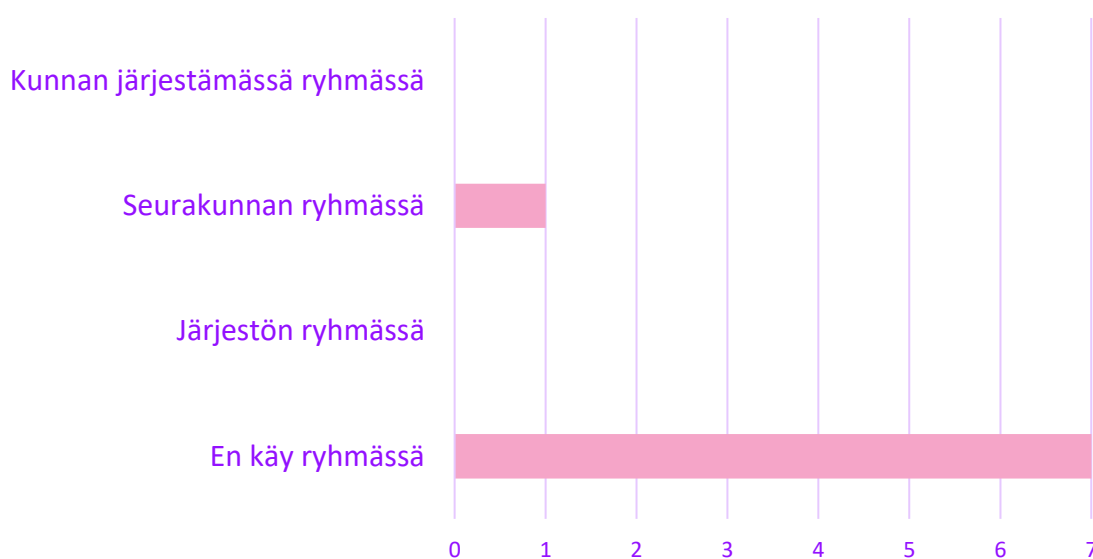
Kuitenkin 75 % vastanneista isistä koki tarvitsevansa jonkinlaista tukea vanhemmuuteensa. Jos kysymykseen vastasi, ettei koe tarvitsevansa tukea pystyi seuraavan kysymyksen jättämään tyhjäksi.

Kysyttäessä millaista tukea isät kokivat tarvitsevansa vanhemmuuteensa, lähes kaikki vastasivat kaipaavansa vertaistukea, muutama kaipasi ammattilaisen tukea ja kaksi vastaajista haluaisi vapaaehtoisten tukea. Vastausvaihtoehdoista pystyi valitsemaan useamman.

Puolilla vastanneista isistä on yhteishuoltajuus, yksi kertoi olevansa yksinhuoltaja ja kolme vastasi heillä olevan vain tapaamisoikeus lapsiinsa. Yksikään ei käyttänyt vaihtoehtoa, ettei näe lastaan laisinkaan.

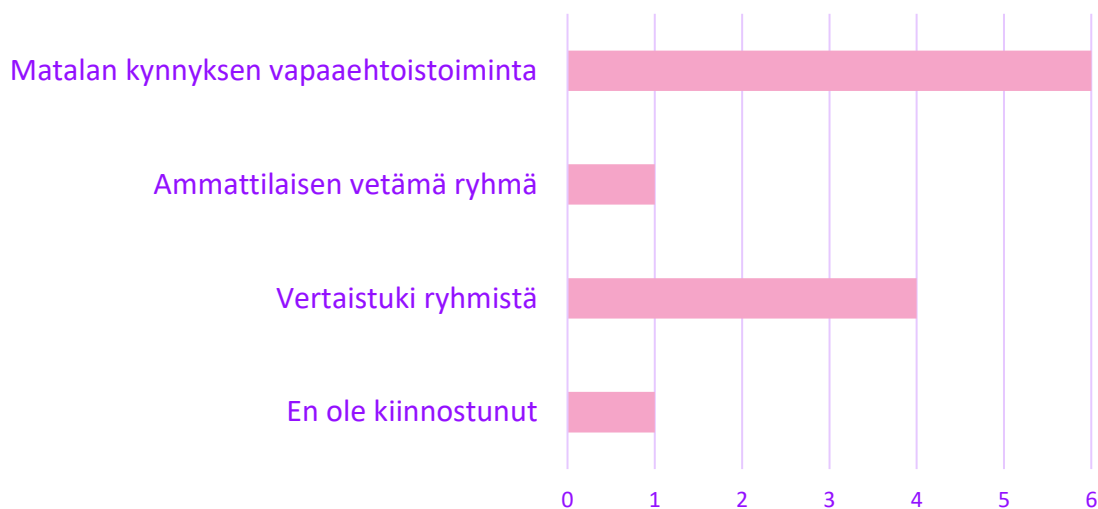
Vastanneista vain yksi isä kävi seurakunnan järjestämässä ryhmässä ja kuten kuvioista viisi (5) voimme huomata melkein kaikilla vastanneilla kuitenkin oli kiinnostusta ryhmätoimintaa kohtaan sopivan ryhmän löytyttyä. Suurimman kannatuksen vastaajien keskuudessa sai matalankynnyksen vapaaehtoistoiminta, mutta myös vertaistukitoiminnalle on kysyntää. Kuvioissa neljä (4) kuvataan vastaajien tämänhetkistä ryhmässä käymistä ja kuviossa viisi (5) on kuvattu kiinnostus ryhmätoimintaa kohtaan. Molempiin kysymyksiin oli valittavissa useampi vaihtoehto.

Käytkö jossakin isä- tai isä-lapsiryhmässä?

Kuvio 4. Isäryhmässä käyminen

Olisitko kiinnostunut ryhmätoiminnasta Tampereella? Millaisesta?

Kuvio 5. Isäryhmän tarpeellisuus

Isät vastasivat nopeasti, hyvin ja monipuolisesti kysymyksiimme. Saimme isien vastausten ansiosta hyvän kuvan siitä, mitä isät haluaisivat ja kuinka he isäryhmien sisällön kokevat. Pystyimme myös vastausten avulla kartoittamaan isien elämäntilanteita, ja sitä mihin asioihin he kokevat tarvitsevansa tukea. Vastauksista myös ilmenee, millaista tukea isät kokevat tarvitsevansa.

5 JOHTOPÄÄTÖKSET

Opinnäytetyön keskiössä oli aluksi asettamamme tutkimuskysymykset. Opinnäytetyötä arvioitiin ja sen tuloksia tarkasteltiin asetettujen kysymysten kautta. Aineistonkeruussa käytetyn kyselytutkimuksen tulokset osoittivat, että asettamamme tutkimuskysymykset olivat relevantteja.

Laadullisen tutkimuksen aineistonkeruumenetelminä suositaan usein haastattelua ja havainnointia. Ihmisiä käytetään instrumenttina ja aineisto kerätään ihmiselle luonnollisessa tilanteessa tai ympäristössä. Kuitenkin niin, että saadaan mahdollisimman hyvin ihmisten ääni kuuluviin ja kokemukset selville. (Puusa & Juuti, 2020, 168) Menetelmäksemme valikoitui sähköpostilla lähetettävä kysely, koska halusimme rajata tutkimamme joukkoa juuri marginaalissa eläviin isiin ja heidän kokemuksiinsa.

Opinnäytetyömme tarkoituksena oli selvittää, millaisia isäryhmiä Tampereella koontuu ja millaisille ryhmille koetaan olevan tarvetta jatkossa. Tämä tarkentui laatimallamme kyselyllä, jossa kysyimme, millaisia isäryhmiä järjestetään tällä hetkellä ja millaisille ryhmille koetaan olevan tarvetta. Seuraavaksi kerromme kerätyn aineiston tuloksista.

Saamissamme vastauksissa täytyy ottaa huomioon, ettemme tiedä ovatko vastaukset rehellisiä. Toki toivomme ja luotamme, että jokainen omalla tahollaan on vastannut rehellisesti kyselyyn sen ollessa täysin anonyymi. Lisäksi kysymyksiin pystyi vastaamaan myös, ettei tahdo vastata tai jättää kommentin kohtaan muu.

Laadullisen tutkimuksen luotettavuuteen liittyy paljon se, kuinka tutkimuksen lukijat hyväksyvät tulokset tosiksi ja uskovat aineiston keruun olleen asianmukainen. Lukijoiden täytyy myös uskoa, että tuloksia on analysoitu tarpeeksi huolellisesti. Tutkijoiden luotettavuudesta ja ammattitaidosta kertoo työssä näkyvillä olevat perustelut tutkimusmenetelmistä ja lähestymistavoista tutkimusongelman ratkaisemiseksi. (Puusa & Juuti, 2020, 344)

Kyselyn tuloksia analysoitiin pohjaten tuloksia teorian tietoon ja ottamalla huomioon kohderyhmä sekä sen vastaukset. Analysointiprosessin aikana huomasimme, että toiminnan vetäjien mukaan tarjolla on monipuolisesti erilaista ryhmätoimintaa, isät kuitenkin kokivat, etteivät ole tietoisia ryhmistä ja tukea ei ole saatavilla tarpeeksi. Tästä voimme päätellä ongelmia ryhmien saavutettavuudessa. Isien vastauksissa kuitenkin selkeästi korostuu avun tarpeen olevan todellinen.

Aineiston analyysi on kytköksissä aineiston hankintaan. Aineistoa analysoidaan kahdella eri tavalla, lukemalla aineistoa uudelleen ja uudelleen sekä lisäämällä omaa tietopohjaa teoriaan tutustumalla. Analyysi onkin sidoksissa tutkijan kykyyn tulkita ja ymmärtää tutkittavaa ilmiötä. (Puusa & Juuti, 2020, 283)

Niin isien, kuin ryhmänvetäjienkin vastauksista huomasimme mielenterveys ja päihdeongelmien olevan monen elämässä mukana joko tällä hetkellä tai ovat olleet aikaisemmin. Voimme siis päätellä, tuen olevan tarpeellista ainakin näihin elämänhaasteisiin.

Jos perhe kokee jonkinlaisen kriisin, niin isille on usein tunne, että heidän täytyisi kannatella perhettä, eivätkä he itse saisi näyttää heikkouden merkkejä. Kriisin kohdatessa isät saattavat siirtää omat tunteensa ja ahdinkonsa sivuun sekä keskittää omat voimavaransa perheen puolustamiseen sekä hyvän hoidon ja oikeuksien vaatimiseen. Tällaisessa toiminnassa on myös riskejä kuten isien omien tunteiden työstämisen unohtaminen. (Miessakit 2015)

Yksi ryhmän vetäjistä vastasikin elämänhaasteista kysyttäessä, että myös äidillä voi olla samoja ongelmia. Analysoimme vastausta niin, että osa isistä on tullut ryhmätoimintaan mukaan lapsen toisen vanhemman haasteiden vuoksi ja isä koki tarvitsevansa tukea tilanteeseen. Eli myös tällaiset tilanteet olisi hyvä miettiä ryhmätoiminnassa ja tukimuodoissa.

Koemme melko huolestuttavana, ettei tarjolla ole marginaalissa elävien isien mielestä helposti löydettävissä olevaa tukea. Mielenkiintoista myös on, että järjestäjät kuvailevat toimintaa monipuoliseksi ja ryhmätoimintaa melko laajaksi kokonaisuudeksi. Kuitenkin isät ovat sitä mieltä, ettei ryhmätoimintaa juuri ole, vaikka he olisivat kiinnostuneita olemaan mukana toiminnassa.

Johtopäätöksinä voimme todeta vastausten määrän perusteella, kuinka uusille isäryhmille todellakin on tarvetta ja toiminnan täytyy olla helpommin saavutettavissa. Vastauksien perusteella ryhmiin olisi hyvä sisällyttää erilaisia tukimuotoja, niin matalankynnyksen vapaaehtoistoimintaa, vertaistukea kuin ammattilaisen tukeakin.

6 POHDINTA

6.1 Opinnäytetyöstä yleisesti

Yhteiskuntatieteiden parissa on tiedossa, kuinka vaikeaa ylipäätään miesten rekrytointi haastatteluihin on. Vaikkakin haastateltavien löytäminen on vaikeaa sukupuolesta riippumatta, kun käsitellään arkoja aiheita. Aikaisemmin tehdyn tutkimuksen mukaan 80 isälle on lähetetty rekrytointikirje, jotta he osallistuisivat kyselyyn. Kuitenkin vain kolme (3) isää vastasi tähän. (Aho, Nieminen & Salo 2021, 52) Tämä kertoo paljon siitä, kuinka moni jättää vastaamatta jo rekrytointi vaiheessa. Prosentuaalisesti kahdeksastakymmenestä vain kolme on todella pieni määrä.

Tiesimme jo opinnäytetyötä suunnitellessamme, kuinka haastavaa voi olla tavoittaa Tampereen marginaalissa eläviä isiä. Lähdimme ensin kartoittamaan isäryhmien vetäjiltä heidän kuulemiaan ja kokemiaan asioita, niitä esitämme työsämme. Päätimme ruveta tavoittelemaan isiä ryhmien vetäjien kautta, jolloin isät jäisivät väistämättäkin meille täysin anonymiksi. Ajatuksenamme oli, että isien on helpompi vastata anonymisti, kuin tuoda itsensä näkyväksi. Tämän lisäksi vertaamme ryhmän vetäjien sekä ryhmäin osallistuvien isien vastauksia. Tarkoituksenamme on kuvata tutkimuksessa/kyselyissä selvinneitä asioita laajasti sekä avoimesti asioita pohtien.

Tietoja käsitellessä on kaksi tärkeää käsitettä: luottamuksellisuus ja anonymiteetti. Täydellinen nimettömyys harvoin tulee kysymykseen. (Eskola & Suoranta 1998, 66) Opinnäytetyössämme kuitenkin täysi nimettömyys onnistui täydellisesti. Anonymiteetin kautta tulee luontevasti ilmi myös luottamuksellisuus. Kenenkään tiedot eivät voi edes vahingossa päästä leviämään, kun kukaan muu kuin itse vastaaja ei tiedä kuka on kysymyksiimme vastannut.

Opinnäytetyö prosessi on ollut kohdallamme vajaan vuoden mittainen. Jokaiseen prosessin vaiheeseen on liittynyt paljon kirjoittamista, vähintään muistiinpanoja. Kirjoittaminen on ollut todella olennainen osa tutkimuksemme tekemistä. Toinen

merkittävä osa prosessia on ollut analysointi. Analysointia on tapahtunut koko prosessin ajan eikä sitä voi rajata vain vastausten analysointiin.

Mielestämme opinnäytetyö prosessi onnistui osaltamme hyvin. Tutkimuksemme Tampereen marginaalissa elävien isien tuen tarpeesta on onnistunut, kun saimme vastauksen opinnäytetyön alussa määriteltyihin kahteen tutkimuskysymykseen.

Sorruimme opinnäytetyötä suunnitellessamme pohtimaan, kuinka marginaalissa elävien isien vastauksien saaminen voi olla vaikeaa. Iloksemme kuitenkin huomasimme huolestuneita olleita. Yksittäiset isät olivat aktiivisempia vastaamaan kuin järjestöjen toimijat. Toimijoita ja ryhmien vetäjiä muistuttelimme useaan otteeseen opinnäytetyöstämme ja silti vastausprosentti jäi pieneksi heidän osaltaan, kun taas isiltä vastauksia alkoi tullemaan lähes saman tien ja enemmän mitä osasimme odottaa.

Jäimme pohtimaan myös, että ryhmien vetäjien mukaan tarjolla on paljon erilaista ryhmätoimintaa ja tukea erilaisiin tilanteisiin. Mutta jos me emme ole kykeneväisiä löytämään tarjolla olevia ryhmiä, niin miten voimme olettaa, marginaalissa elävien isien löytävän kaipaavansa ryhmän.

6.2 Eettisyys ja luotettavuus

Etiikka on osa arkista elämää. Se on mukana kaikissa niissä hetkissä, kun pohditaan omia sekä toisten tekemisiä, mikä on oikein ja mikä ei, sekä miksi. (Kuula 2011, 22) Eettisyys on melko uusi käsitys suomalaisessa yhteiskunta- ja kasvatustieteissä. Eettisyydessä tärkeää on tunnistaa eettiset ongelmat. Kun tutkija pohtii tutkimuksen eri vaiheissa eettisyyttä, tekee hän yleensä silloin myös eettistä tutkimusta. Keskeistä on pohtia tiedon hankinnan ja tiedon käytön väliä. (Eskola & Suoranta 1998, 60)

Suunnittelun alkuvaiheessa, kuten muissakin vaiheissa pohdimme eettisyyttä paljon. Yksi näistä eettisistä asioista olikin kyselyn anonymiteetti.

Mietimme, kuinka pyrkisimme kunnioittamaan ihmisten itsemääräämisoikeutta. Ihmisille annettiin mahdollisuus päättää, osallistuvatko he tutkimukseen vai ei. Tutkittaville kerrottiin aiheestamme sekä tutkijoista. Kerroimme myös kerättyjen tietojen käyttötarkoituksen. Tutkijoiden sekä tutkittavien välillä ei ollut sellaista riippuvuussuhdetta, joka voisi vaikuttaa vastausten luotettavuuteen tai vapaaehtoisuuteen.

Opinnäytetyön aineisto kerättiin sähköpostitse lähettämällä saatekirje ja linkki kyselyyn. Vastaukset olivat täysin anonyymejä ja tekijät saivat vain numerolliset vastaukset Google Forms -ohjelmaan. Saatekirjeessä (Liite 1 ja 2) on selkeästi mainittu, kuinka kyselyyn vastatessa suostuu siihen, että vastauksia käytetään opinnäytetyössä ja valmis opinnäytetyö annetaan Tampereen A-kilta ry:n käyttöön.

Opinnäytetyön suunnitteluvaiheessa otettiin huomioon eettisyys ja luotettavuus. Jo tutkimuslupaa hakiessamme on huomioitu asioiden eettisyyttä. Lähteitä on käytetty monipuolisesti, sekä ne on merkitty oikein, tämä lisää työn luotettavuutta.

Tutkimuksen luotettavuutta arvioitiin jo opinnäytetyön suunnitelmassa. Pohdimme, montako vastausta tarvitsemme, jotta pystyisimme tekemään luotettavan ja laadukkaan tutkimuksen. Opinnäytetyön vastaajamäärä ei ole kovin suuri, tämä johtuu siitä, että Tampereella ei ole kovin montaa ryhmää, josta olisi voinut kysyä ja marginaalissa olevia isiä on vaikea muuta kautta tavoittaa. Tämä meillä oli tiedossa jo ennen kuin aloitimme opinnäytetyötämme.

6.3 Lopuksi

Keskinäinen yhteistyö sujui opinnäytetyö projektissa hyvin. Saimme sovittua yhteisiä aikatauluja, jotta saimme edistettyä työtämme yhdessä. Pystyimme myös jakamaan asioita, joita molemmat itsenäisesti tahoillaan teki ja niistä koottiin yhdessä toimiva kokonaisuus.

Mielestämme kehitettävää olisi ollut työelämän yhteistyötahon kanssa, sillä emme päässeet alussa edistämään työtämme heidän vastausten vähäisyyden ja

pitkien vastausaikojen takia, vaikka meillä olisi ollut aikaa tekemiseen. Jouduimme myös pohtimaan yhteistyötahon vaihtamista. Onneksi yhteistyötaho kuitenkin vastasi meille, joten saimme projektin etenemään halutulla tavalla ja aika-
taulun raamien sisällä. Kehitettävää oli myös kyselyihin vastaamisessa. Jouduimme useaan otteeseen muistuttamaan kyselystä heitäkin, jotka olivat luvanneet vastata kyselyymme. Suuri osa jätti kuitenkin vastaamatta kyselyymme. Tämä selvisi meille vastausprosentista.

A-Kilta voi halutessaan hyödyntää opinnäytetyön tuloksia esimerkiksi suunnitelllessaan, onko uuden ryhmän aloittaminen kannattavaa. Jos heidän mielestään ryhmän aloittaminen on kannattavaa, täytyy pohtia millainen ryhmä voisi toimia juuri Tampereella, tähän saa myös osviittaa tämän opinnäytetyön vastauksista.

Työtä aloitellessa meillä oli kaksi ennako-oletusta. Ensimmäinen ennako-oletuksemme oli, ettei Tampereella ole tarpeeksi isäryhmiä ja marginaalissa elävien isien on haastavaa löytää jo olemassa olevien ryhmien pariin. Toinen ennako-oletuksemme oli, ettei isät tulisi vastaamaan kyselyymme. Emme edes osaa sanoa, mistä tällainen ennako-oletus tuli, mutta teoriaa tutkiessamme kiinnitimme huomiota, kuinka tutkimuksissa on todettu ylipäätään miesten olevan huonoja vastaamaan kyselyihin ja tutkimuksiin.

Saimme vastaukset tutkimuskysymyksiimme analysoidessamme vastauksia. Tulimme siihen tulokseen, ettei Tampereella ole tarpeeksi ryhmiä isille, sillä useat isät ovat sitä mieltä, ettei saa tarvitsemaansa apua. Isät eivät ole löytäneet ryhmiin, jolloin päättelimme, ettei ryhmät ole kohderyhmien tavoitettavissa. Isät kokivat, ettei saanut tarvitsemaansa tukea, vaan monipuolista tukea tarvittaisiin lisää. Isät olivat kiinnostuneen oloisia ryhmätoiminnasta, niin vertaistuesta kuin matalan kynnyksen tuestakin.

Moni eri toimija tuntuu järjestävän isäryhmiä. Jäimme pohtimaan, tietävätkö isät eri toimijoista tai siitä, että he ovat tervetulleita ryhmiin. Jos ryhmissä on jo paljon kävijöitä, niin mahtuuko niihin uusia osallistujia. Ryhmiä löytyi googlettamalla oikealla hakusanalla mutta kuinka moni apua ja tukea tarvitseva marginaalissa elävä isä loppujen lopuksi saa tiedon ryhmistä, jos eivät itse ole halukkaita etsi-

mään tietoa monen mutkan kautta. Voisiko asian ottaa puheeksi esimerkiksi lapsen neuvolakäynneillä, jos isä on mukana, jotta isät saavat tietoa ryhmistä, vaikka eivät juuri sillä hetkellä kokisivatkaan tarvetta ryhmätoiminnalle. Mielestämme terveyskeskusten ja muiden julkisten paikkojen ilmoitustauluilla sekä esitetelneissä olla isäryhmien mainoksia ja esitteitä.

Opinnäytetyötämme voisi lähteä kehittämään jatkossa suuntaan, jossa tutkitaan, missä on ongelma, isät eivät löydä ryhmiin. Samalla kun isät eivät löydä ryhmiin he kuitenkin kokevat ryhmille ja tuelle olevan valtava tarve.

LÄHTEET

Aho, T. Nieminen, J. Salo, A. 2021. Mies-tutkimuksen metodologiaa. Tampere: vastapaino.

A-Kilta. n.d. Viitattu 1.3.2023. [Tampereen A-Kilta – Vertaistukea, toimintaa ja palveluja päihdetoipuville ja läheisille](#)

Alasuutari, P. 2011. Laadullinen tutkimus 2.0. Tampere: Vastapaino

Eerola, P. & Mykkänen, J. 2014. Isän kokemus. Helsinki: Gaudeamus

Eskola, J. Suoranta, J. 1998. Johdatus laadulliseen tutkimukseen. Tampere: Vastapaino.

Hämäläinen, E. 2017. Kyselytutkimus yrityksen intranetin tarpeiden määrittelyyn. Satakunnan ammattikorkeakoulu.

Isyyden määritelmä. n.d. Minilex. Viitattu 20.11.2022. [Isyyden määritelmä - Minilex](#)

Isyyden tai toisen äidin äitiyden vahvistaminen. 2023. Suomi.fi. Viitattu 20.5.2023. [Isyyden tai toisen äidin äitiyden vahvistaminen - Suomi.fi](#)

Isyyden tueksi/ISÄluuri. n.d. Miessakit. Viitattu 1.3.2023. [Isyyden Tueksi / ISÄluuri | Miessakit Ry](#)

Isyyslaki, 13.1.2015/11. 2015. Finlex. Viitattu 20.11.2022. [Isyyslaki 11/2015 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Kuula, A. 2011. Tutkimusetiikka. Aineistojen hankinta, käyttö ja säilytys. Tampere: Vastapaino.

Kuulumiset. n.d. Miessakit ry. Viitattu 1.6.2023. [Kuulumiset | Miessakit Ry](#)

Kvalitatiivinen eli laadullinen tutkimus. n.d. Taloustutkimus. Viitattu 8.2.2023. [Kvalitatiivinen tutkimus - Taloustutkimus](#)

Laadullinen tutkimus, 2021. Jyväskylän yliopisto. Viitattu 8.2.2023. [Laadullinen tutkimus — Jyväskylän yliopiston Koppa \(jyu.fi\)](#)

Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta, 8.4.1983/361. 1983. Finlex. Viitattu 30.8.2023. [Laki lapsen huollosta ja tapaamisoikeudesta 361/1983 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Lapsenoikeuksien sopimus. n.d. Viitattu 30.8.2023. <https://www.lapsenoikeudet.fi/lapsen-oikeuksien-sopimus-turvaa-lasten-ihmisoikeudet/sopimus-kokonaisuudessaan/#27-artikla>

Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi. 2022. Viitattu 1.3.2023. [Lasten ja lapsiperheiden hyvinvointi - THL](#)

Malkamäki, M. 2021. Pro-gradu tutkielma. Huumausaineita käyttävien isien kategorisoituminen lastensuojelun avohuollossa. Tampere: Tampereen yliopisto.

Miessakit ry. 2015. Äkillisesti muuttunut isyys. Viitattu 7.12.2022. [Äkillisesti muuttunut isyys | Miessakit Ry](#)

Mikkonen, I. & Saarinen, A. 2018. Vertaistuki sosiaali- ja terveysalalla. Helsinki: Tietosanoma Oy

Mitä on vertaistuki? 2022. Terveyskylä. Viitattu 29.12.2022. [Mitä on vertaistuki? | Vertaistalo | Terveyskylä.fi \(terveyskyla.fi\)](#)

Mitä vertaistuesta saa? 2022. Terveyskylä. Viitattu 29.12.2022. [Mitä vertaistuesta saa? | Vertaistalo | Terveyskylä.fi \(terveyskyla.fi\)](#)

Paukkunen, T. 2014. Pro-gradu tutkielma. Marginaalin vangit? Opioidiriippuvaisien korvaushoidossa olevien kokemuksia marginaalisuudesta G.H. Meadin minäkäsityksen valossa. Jyväskylä: Jyväskylän yliopisto.

Perhetyö. 2022. THL. Viitattu 10.12.2022. [Perhetyö - THL](#)

Puusa, A. & Juuti, P. 2020. Laadullisen tutkimuksen näkökulmat ja menetelmät. Helsinki: Gaudeamus.

Saaranen-Kauppinen & Puusniekka. 2006. KvaliMOTV – Menetelmäopetuksen tietovaranto. Viitattu 15.9.2023. Tampere: Yhteiskuntatieteellinen tietoarkisto. [KvaliMOTV - 6 Aineiston hankinta \(tuni.fi\)](#)

Sinkkonen, J. 2012. Isäksi ensi kertaa. Helsinki: WSOY.

Sinkkonen, J. 2018. Kiintymyssuhteet elämänkaareissa. E-Kirja. Helsinki: Duodecim.

Sinkkonen, J. & Korhonen, L. 2015. Pulassa lapsen kanssa. E-Kirja. Nextory. Helsinki: Duodecim. Luettu 17.9.2023.

Sosiaalihuoltolaki, 30.12.2014/1301. 2014. Finlex. Viitattu 30.8.2023. [Sosiaalihuoltolaki 1301/2014 - Ajantasainen lainsäädäntö - FINLEX®](#)

Jokinen, A. Huttunen, L. & Kulmala, A. 2004. Puhua vastaan ja vaieta. Helsinki: Gaudeamus.

Jokinen, A. Raitakari, S. & Ranta, J. 2022. Sosiaalityö yhteiskunnan marginaaleissa. Tampere: Vastapaino.

Tukea perheen huoliin ja kriiseihin. n.d. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Viitattu 1.3.2023. [Tukea perheen huoliin ja kriiseihin - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)

Vaikeat elämäntilanteet. n.d. Mieli.fi. Viitattu 1.3.2023. [Vaikeat elämäntilanteet - MIELI ry](#)

Vanhemman Jaksaminen. 2022. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Viitattu 29.12.2022. [Vanhemman jaksaminen - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)

Vanhempainpuhelin. 2022. Mannerheimin Lastensuojeluliitto. Viitattu 9.12.2022. [Vanhempainpuhelin - Mannerheimin Lastensuojeluliitto \(mll.fi\)](#)

Vertaistuki. n.d. Terveyskylä. Viitattu 21.11.2022. [Vertaistuki \(mielenterveys-talo.fi\)](#)

Yksinhuoltajuus ja elatusvelvollisuus. n.d. Minilex. Viitattu 19.11.2022. [Yksinhuoltajuus ja elatusvelvollisuus - Minilex](#)

LIITTEET

Liite 1. Saatekirje isille

Hei,

Olemme kaksi sosionomi opiskelijaa Tampereen ammattikorkeakoulusta ja olemme tekemässä opinnäytetyötä liittyen Tampereella oleviin isä-lapsi-ryhmiin. Kartoitamme millaisia isiä ja millaista kiinnostusta ryhmätoimintaa kohtaan Tampereella on. Kartoitus tehdään käyttäen lyhyttä kyselyä, jonka olemme teille lähettäneet. Kartoitus tehdään yhteistyössä Tampereen A-Kilta ry:n kanssa.

Kyselyyn toivoisimme vastauksia Tampereen alueen isiltä. Kyselyyn vastaaminen vie vain muutaman minuutin ja se on täysin anonyymi. Edes opinnäytetyöntekijät eivät näe yksittäisiä vastauksia, tai yhteystietoja mistä vastaukset ovat tulleet. Vastaukset tallennetaan vain siksi aikaa, kun analysoimme aineistoa ja kirjoitamme opinnäytetyötämme. Aineistoon ei pääse käsiksi, kuin opinnäytetyön kirjoittajat.

(Kyselyssä puhutaan vertaistuesta, vertaistuella tarkoitetaan ihmiseltä ihmiselle tapahtuvaa vuorovaikutusta. Vertaistuki perustuu vapaaehtoisuuteen, ja se antaa vuorovaikutuksen molemmille osapuolille jotakin. Vuorovaikutusta käydään samankaltaisessa elämäntilanteessa olevien kanssa tai sellaisen, joka on aikaisemmin kokenut samanlaisia asioita = vertaisuus)

Jos vastaat tähän kyselyyn, suostut siihen, että vastauksia käytetään opinnäytetyössä.

Kiitos vaivannäöstäsi!

Jonna Riihimäki ja Anna-Kreetta Salonen

Kyselyyn pääset ohessa olevasta linkistä

Mikäli haluat lisätietoa tai herää jotakin kysymyksiä, niin ole rohkeasti yhteydessä meihin etunimi.sukunimi@tuni.fi

Liite 2. Saatekirje ryhmän vetäjille

Hei,

Olemme kaksi sosionomi opiskelijaa Tampereen ammattikorkeakoulusta ja olemme tekemässä opinnäytetyötä liittyen Tampereella oleviin isä-lapsi-ryhmiin. Kartoitamme millaisia isäryhmiä Tampereella on olemassa sekä millaisille kohderyhmille toiminta on suunnattu. Kartoitus tehdään käyttäen lyhyttä kyselyä, jonka olemme teille lähettäneet. Kartoitus tehdään yhteistyössä Tampereen A-Kilta ry:n kanssa.

Kyselyyn toivoisimme vastauksia Tampereen alueen isäryhmien vetäjiltä. Kyselyyn vastaaminen vie vain muutaman minuutin ja se on täysin anonyymi. Tiedot tallennetaan vain siksi aikaa, kun analysoimme aineistoa ja kirjoitamme opinnäytetyötämme. Aineistoon ei pääse käsiksi, kuin opinnäytetyön kirjoittajat.

Kiitos vaivannäöstäsi!

Jonna Riihimäki ja Anna-Kreetta Salonen

Kyselyyn pääset ohessa olevasta linkistä

Mikäli haluat lisätietoa tai herää jotakin kysymyksiä, niin ole rohkeasti yhteydessä meihin etunimi.sukunimi@tuni.fi

Liite 3. Kyselylomake isille

28.9.2023 11.01

Isäryhmien kartoituskysely 2023

Isäryhmien kartoituskysely 2023

Isäryhmien tarve Tampereella kartoitus

* Pakollinen kysymys

1. Minkä ikäinen olet? *

Merkitse vain yksi soikio.

- alle 17vuotta
- 18-30v
- 31-45v
- 45-59v
- 60+

2. Minkä ikäisiä lapsia sinulla on? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- 0-3v
- 3-6v
- 7-15v
- 15-18v

3. Millainen on elämäntilanteesi? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Opiskelija
- Työssäkäyvä
- Osa-aika työssä
- Työtön
- Työkyyvön
- Muu: _____

4. Onko sinulla ollut tai on tällä hetkellä jotakin seuraavista? (Voit valita myös useamman) *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Masentuneisuutta
- Ahdistuneisuutta
- Päihderiippuvuutta
- Rahankäytön ongelmia
- En halua vastata

5. Saatko jotain tukea vanhemmuuteesi? Millaista? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Ammattilaisen tukea
- Vertaistukea
- Vapaaehtoisten tukea
- En saa tukea
- Muu: _____

6. Koetko tarvitsevasi tukea vanhemmuuteesi? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Kyllä
- Ei

7. Millaista tukea koet tarvitsevasi vanhemmuudessa?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Ammattilaisen tukea
- Vertaistukea
- Vapaaehtoisten tukea
- Muu: _____

8. Millainen on huoltajuustilanteesi? *

Merkitse vain yksi soikio.

- Yksinhuoltaja
- Yhteishuoltajuus
- Tapaamisoikeudet
- En näe lastani

9. Käytkö jossakin isä- tai isä-lapsiryhmässä? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Kunnan järjestämässä ryhmässä
- Seurankunnan ryhmässä
- Järjestön ryhmässä
- En käy ryhmässä

10. Olisitko kiinnostunut ryhmätoiminnasta Tampereella? Millaisesta? *

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Matalan kynnyksen vapaaehtoistoiminta
- Ammattilaisen vetämä ryhmä
- Vertaistukiryhmä
- En ole kiinnostunut

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms

Liite 4. Kyselylomake isäryhmien vetäjille

28.9.2023 11.00

Isä-lapsi ryhmien kartoituskysely 2023

Isä-lapsi ryhmien kartoituskysely 2023

Isä-lapsi ryhmien kartoituskysely 2022

1. Mikä on taustayhteisösi?

Merkitse vain yksi soikio.

- Kunta/kaupunki
- Järjestö
- Seurakunta
- Muu: _____

2. Millainen isä-lapsiryhmänne on?

Merkitse vain yksi soikio.

- Avoin
- Suljettu
- Teema
- Muu: _____

3. Miten ryhmänne toimii?

Merkitse vain yksi soikio.

- Isät ja lapset yhdessä
- Isät ja lapset erikseen
- Isä ja lapset samaan aikaan, mutta eri ohjelmaa
- Muu: _____

4. Ilmeneekö ryhmässä käyvillä isillä

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Mielenterveysongelmia
- Päihdeongelmia
- Lähisuhdeväkivaltaa
- Muu: _____

5. Minkä ikäisiä isiä ryhmässänne käy

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- alle 17 vuotta
- 18-30
- 31-45
- 45-59
- 60+

6. Minkä ikäisiä lapsia ryhmässänne käy?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- 0-3v
- 3-6v
- 7-15v
- 15-18v

7. Minkälaista tukea ryhmässänne saa?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Matalan kynnyksen vapaaehtoista tukea
- Vertaistukea
- Ammatillista tukea
- Muu: _____

8. Minkä toimijoiden kanssa teette yhteistyötä?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Kaupunki
- Seurakunnat
- Järjestö
- Muu: _____

9. Miten osallistatte isiä toimintaan?

Valitse kaikki sopivat vaihtoehdot.

- Toiminnan suunnittelu
- Toiminnan toteutus
- Ryhmän vetäminen
- Muu: _____

Google ei ole luonut tai hyväksynyt tätä sisältöä.

Google Forms